

! Ahhoz, hogy a Rádiózenekar visszanyerje a régi szerepét és ismét méltó helyen legyen a köztudatban, biztosan szükségesek változások az arculatában, a kommunikációban is. Milyen új stratégiákban, új csatornában gondolkodik?

– Mielőtt az arculatról döntenénk, meg kell határozni a zenei együttesek feladatát, profilját, a zenei világban a helyét, a saját munkáját. Ehhez kell a kommunikációt is szabni. Szűkíteni a zenekarra: hagyományos feladata volt a kortárs zene előadása, illetve a Z-felvételek készítése. Valamikor ez volt az ország első számú szimfonikus zenekara. Patinás zenekar, több mint fél évszázados múlttal. A rádiózenekarok világszerte speciális, kiemelt helyzetben voltak a huszadik században. Az utóbbi időben megváltozott a társadalmi berendezkedés, a kultúrafogyasztás, a közönség zenehallgatási szokásai. Pont ugyanazt, ami volt, már nem lehet újraalkotni abban a formában. Most ismét meg kell találni a zenekar helyét, és ahhoz kell szabni az arculatot, a csatornákat, amiken el lehet érni a közönséget; mondjuk azt, hogy a komplett marketingstratégiát. A Rádiózenekar mögött ott van az MTVA, a közönség elérésének szempontjából ez egy elképesztő lépéselőny. Ha sikerül ezt a helyzetet kihasználni, az nagy segítség lehet. Meggyőződésem, hogy Vaszi Miklós vezérigazgató úr kész arra, hogy tárgyaljunk az együttesek és az új kulturális csatorna, az M5 egymáshoz közelítéséről. Ha már kellően ismerem a szervezetet, különböző intézményekkel

kezdemenyizek majd kapcsolatfelvételt a lehetséges együttműködések érdekében; a jelek biztatóak, de ez még a jövő zenéje, aminek elengedhetetlen háttere a saját helyzet reális felmérése.

! Azzal, hogy a Nemzeti Múzeum kezelésébe kerülnek a Magyar Rádió korábbi pesti épületei, a zenekar működésének helyszíne is bizonytalanná vált. Van-e olyan terve, ami megoldást jelenthet a székház kérdésére?

– Ez számomra is az egyik legnagyobb kérdés, amire a választ most még nem találok. Bízom benne, hogy egy-két hónapon belül új lehetőségek nyílnak előttünk. Ha sikerül megmutatni, hogy miért jó a társadalomnak, hogy közpénzekből zenekarokat működtetnek, akkor, gondolom, ez is könnyebben megoldódik.

! Van-e kapcsolata más zenekarokkal?

– Debreceni éveim alatt elnökségi tagja voltam a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének. Szintén tagja vagyok az emberi erőforrások miniszterének munkáját segítő Zeneművészeti Bizottságnak, így a területre van némi rálátásom. Azt gondolom, hogy a közönségnek szüksége van a Rádiózenekar értékeire. Az emberek nagy része kultúrára éhes, a fiatalok ma különösen nyitottak. Azoknak, akik még nem járnak koncertre, meg szeretném mutatni, hogy a komolyzene egy számukra is érthető, sőt ismerős és közeli dolog, ott van körülöttük nap mint nap.

! Ön azt mondta, kis lépésekben, apró változtatásokban hisz, amik hosszútávon meghozzák az eredményeket. Mire számíthatnak most a Rádiózenekar zenészei, amikor új ügyvezető igazgató áll a Közzszolgálati Kulturális Nonprofit Kft. élén?

– A zenészeket velem kapcsolatban két dolog érdekelheti: ki vagyok, és mit akarok csinálni. Egy mondatba sűrítve, a céloom másokkal együtt kitalálni és megalkotni, hogyan nézzen ki egy szimfonikus zenekar 2017-ben és utána. Újragondolom a hagyományos kereteket, de úgy, hogy nem akarok lerombolni semmit, mégis újjáépíteném a zenekart. Máshogy élünk, más a világunk, mint az elmúlt évezredben, máshogy is kell zenét tanulnunk, zenét hallgatnunk. Ez nem azt jelenti, hogy lejárt Beethoven V. szimfóniájának a szavatóssága! Ami benne van, az érvényes, de nem úgy kellene megkapnunk, mint ötven évvel ezelőtt. Idáig viszonylag könnyű eljutni. Akkor hogyan tovább? A komolyzenei élet megújítás előtt áll. A barátaim óvatos, nem kapkodó embernek ismernek, itt sem akarok óriási változásokkal kezdeni. Nem megoldás lefogni az egészet; meg kell találni a zenekarnál az időtálló értéket, azaz a minőséget, a másik oldalon a mai közönséget, és egymáshoz közelebb hozni őket. Ez túlmutat a rádió problémáján, sokkal inkább egy általános, a területet érintő kérdés. Valamit kellene csinálni. És valamit most, végre talán lehet is.

Mechler Anna

A pályázók semmit sem érzékelnek majd az átalakításból

Az NKA némileg átalakulva, de még több lehetőséggel várja a pályázókat

Több változás is történt az intézménynél az utóbbi időszakban, hiszen tavaly a kuratóriumokban megjelentek a Magyar Művészeti Akadémia delegáltjai, január 1-jétől pedig a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága került át az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőhöz. Doncsev András elmondta, mindez semmilyen szempontból nem befolyásolja a pályázati működésüket, csak az igazgatóság munkatársai számára jelent némi nehézséget. Az alelnök emellett örömmel számol be arról, hogy milyen nagy összeget osztottak szét a zenei területen, s arra biztat mindenkit, hogy pályázzon a szakmából érkező, átfogó programötletekkel.

! Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőhöz került az NKA Igazgatósága január 1-jétől. Mit jelent ez az intézmény szempontjából?

– Talán először érdemes áttekintenünk a jövőre 25 esztendő fennállását ünneplő Alap történetét, és az utóbbi években bekövetkezett változásokat. Az NKA elkülönített állami pénzalapként 1993-ban született, s különböző források jelentették a bevételét. Majd 2009 óta az ötösloottó játékadójának a 90% -ából gazdálkodhat, s eh-

hez társulnak még a különböző kulturális adók, a jogkezelőktől érkező összegek, bár ez utóbbiakat csak meghatározott elvek és paraméterek között lehet felosztani. Az NKA költségvetése 9–11 milliárd forint közötti összeg, ennek felosztásáról az NKA legfőbb döntéshozó szerve, az NKA Bizottsága dönt, amelynek élén az elnök és az alelnök áll. 2012 óta a kultúráért felelős miniszter az elnök, a napi szintű működésért pedig az alelnök felel. A pályázatokat a kuratóriumok írják ki, s ők döntenek a beérkezett pályamunkákról is. Tavaly szintén nagy változás történt az Alap életében, hiszen 2012-ben készült egy kormányhatározat, amely előírja az együttműködést a Magyar Művészeti Akadémiával. Ezt a kooperációt úgy oldottuk meg, hogy az MMA tagokat delegál az NKA Bizottságába, valamint kuratóriumaiiba. Korábban a grémiumok felét a szakma, másik felét a miniszter jelölte ki. Tavaly ez az arány úgy változott, hogy az úgynevezett művészeti tematikájú kollégiumok egyharmadát adja a szakma, ugyanennyit delegál az MMA és a miniszter is, a többibe kuratóriumonként 1-1 főt delegál az Akadémia. Egyébként érdekes módon több olyan kollégium is akad, amelynél az MMA delegáltak ugyanazok, akik korábban is részt vettek a munkában. Emellett a kollégiumi rendszer is változott, a korábbi tapasztalatok ugyanis azt mutatták, hogy az összevonások miatt nem elég szakmai a munka. Példának okáért a korábbi Vizualis Művészetek Kollégiuma most három különböző grémiumként működik, a Zenei kollégiumból pedig zene-művészeti és könnyűzenei lett, s zenével foglalkoznak még olyan ideiglenes kollégiumok is, mint a Halmos Béla Program vagy a Cseh Tamás Program. Tizenhét ál-

landó és három ideiglenes bizottságban folyik a munka. Mindezt eddig az NKA kezelő szerve, az Igazgatóság működtette január 1-jéig.

■ Milyen forrásból tartották fenn az Igazgatóságot?

– A költségvetését mindig az NKA Bizottsága határozta meg. A rendelkezésre álló 10 milliárd forintból évente kb. 960 millió állt rendelkezésre az Igazgatóság számára, ami közel száz embernek, titkároknak, ügyintézőknek jelentette a bérét, s ebből működött maga a szervezet is. Ez egy jól áttekinthető, jól működő, zárt rendszer volt. Most ez változott meg, számomra teljesen érthetetlen oknál fogva, s kibogozhatatlan célokkal. Mert az igaz ugyan, hogy az EMET szintén pályázatással foglalkozik, de teljesen más rendszerben, mint az NKA Igazgatósága. Természetesen az Igazgatóság valamennyi munkatársa megtesz mindent majd azért, hogy ebből semmit se érezkeljenek a pályázók.

■ Hogyan érinti a pályázókat ez a változás?

– Az a jó hír, hogy ez semmilyen szempontból nem befolyásolja a pályázatainkat, s a működést sem. Továbbá szeretném megnyugtatni a volt és leendő pályázókat arról is, hogy az NKA nem szűnt meg, nem alakult át. A pályázatok kiírásában, beadásában nem lesz változás. Örömmel számolhatok be arról is, hogy a tavalyi évben tovább növekedett a zenei terület egyébként is jelentős támogatása. A zeneművészeti kollégium 800 millió forintból gazdálkodhatott, a könnyűzenei pedig 665 millióból. Az elmúlt évben a Filharmónia és a Virtuózok is 50-50 millió Ft címzett támogatást kapott, emellett 30 millióval támogattuk a Cziffra Fesztivált, kilencvennel a Felszálolt a páva mozgalmat. A Halmos Béla Program 300 millióval rendelkezett, a Cseh Tamás Program keretében pedig 625 millió forintot költhetnek a könnyűzenei élet felvirágoztatására. Igyekszünk más szakmai támogatást is megadni a műfajnak, hiszen ismét három éves támogatásra pályázhatnak a folyóiratok, sőt kiemelt zenei fesztiválok is három évre szóló támogatás keretében biztosítjuk forrásaikat. Arról nem beszélve, hogy a pályázati célra szabadon felhasználható összeg is jelentős mértékben nőtt, 3,5 milliárdról 4,5 milliárd forintra.

■ Változatlanul későinek mondható a (zenei) folyóiratok számára a pályázati felhívások megjelentetése, hiszen a benyújtási

határidő január 23-a. A feldolgozás és a döntés, majd a szerződéskötés utáni támogatás-utalás akár késő tavaszig vagy nyárelőig is eltolódhat..

– Mégis azt kell, hogy mondjam, nagyon büszkék lehetünk az elmúlt esztendőben végzett munkánkra, költségvetési tervezésünkre. Soha ilyen korán még nem jelentettük be a kollégiumok 2017. évi rendelkezésre álló keretét, újra bevezettük a hároméves támogatások rendszerét a kulturális fesztiválok és a folyóirat-támogatások esetében, valamint számos hosszú távú, átfogó programot, például az örökségvédelmi területet vagy a könyvkiadói program kiírásait is megjelentettük. Persze, előfordult tavaly, hogy decemberben rohamléptekben kellett felhívásokat közzé tennünk, mert az NGM engedélye alapján több mint egy milliárd forintot kaptunk vissza maradványpénzekből, és erre még a tavalyi évben döntést is kellett hozniuk a kuratóriumoknak, ebből az összegből azonban értékes, a kulturális élet szempontjából hiánypótló kezdeményezések kaphattak kiegészítő támogatást. Idén bízom abban, hogy nem lesz már változás, és mindent időben kiírhatunk, elbírállhatunk. Az Igazgatóság munkatársai új besorolásukban is igyekeznek mindent megtenni, hogy a pályázók ne vegyék észre az átalakulást. A kuratóriumok tavaly megválasztott tagjai még három évig látják el ezt a feladatot, az én megbízatásom még másfél esztendőre szól. Így remélem, biztosított az állandóság és a kiszámíthatóság. Ahhoz ugyanis, hogy új és maradandó értékkel töltsön fel egy intézmény, stabilitásra van szükség...

■ A változások mellett milyen újdonságokról számolhat be az NKA-nál?

– Hamarosan bejelentünk egy új programot Balog Zoltán miniszter úrral közösen, amely a táncművészet területét érinti. Arra biztatok mindenkit, keresse az új, átfogó programötleteket, különösen azokat, amelyekkel a fiatalokat meg lehet szólítani. Jómagam az alulról, a szakmából érkező kezdeményezések híve vagyok. Az NKA úgy van kitalálva, hogy teret adjon a szakmából érkező gondolatoknak, és próbáljon meg ezekhez megfelelő forrást találni. A Nemzeti Kulturális Alap nem bank, nem átmeneti támogatást nyújtó intézmény. Amellett, hogy értékes kiadványok, könyvek, lemezek megszületését segíti, nagyon lényeges, hogy legyenek átfogó, az ifjúságot kultúrafogyasztásra ösztönző kezdeményezések is.

R. Zs.